

1 קושרת אשה מפתח חלוקה וחוטי סבכה -
 A woman may tie the straps on her shirt and her hat on שבת, since they are only temporary knots. The גמרא explains the חידוש of each of these הלכות:
 הלקוחה מפתח חלוקה teaches that even in a case where there are two knots on her shirt, and she can remove the shirt by just untying one of them, מהו דתימא חדא מינייהו בטולי מבטיל -
 We might think to forbid tying the shirt because she will not bother to untie both knots, and leave one knot tied over a longer period of time, which would make it a קשר של קיימא.
 The Mishnah teaches, nevertheless, she's allowed to tie both knots, because we assume she will generally untie both knots. The same reasoning applies to the following cases.
 חוטי סבכה teaches that a ladies hat that is tied somewhat loose, so that she is able remove it without untying the knot, nevertheless, she may tie it and we are not concerned that it will become a permanent knot. At the end of the דף the גמרא offers similar explanations as to why you may tie knots on wine and oil flasks, on pots of meat, and on ropes to hold animals in.

2 The Mishnah also allowed רצועות מנעל וסנדל - tying straps of shoes and sandals - The gemora presents ברייתות 3 which seem to contradict each other.
 תני חדא חייב חטאת ותניא אידך פטור אבל אסור ותניא אידך מותר לכתחילה

And the גמרא explains that there really is no contradiction between the ברייתות: With regards to shoes:
 -1- The ברייתא that says there is a חטאת בדאושכפי - הא דקתני חייב חטאת בדאושכפי - is speaking about knots made by the shoemaker which is meant to be permanent.
 -2- The ברייתא that says it is אסור מדרבנן - פטור אבל אסור בדרבנן - is speaking about knots on the shoes of the רבנן that are tied pretty loosely so the shoes can be removed without tying or untying.
 -3- The ברייתא that said it is מותר לכתחילה בדבני מחווא - מותר לכתחילה בדבני מחווא - speaks of knots of בני מחווא who would tie their shoes very tightly and therefore would need to untie them every night when they removed their shoes - similar to our shoes.
 With regards to Sandals:
 -1- The ברייתא that said חטאת בדטייעי דקטרי אושכפי - הא דקתני חייב חטאת בדטייעי דקטרי אושכפי - is speaking of the knots on sandals made by shoemakers for Arabian merchants which were made to last.
 -2- The ברייתא that says פטור אבל אסור בדחומרתא דקטרי אינהו - פטור אבל אסור בדחומרתא דקטרי אינהו - speaks about knots on sandals made by the person who wears them - not by professional shoemakers - which only lasted for a week or so.
 -3- The Braisa which says מותר לכתחילה בסנדל דנפקי ביה בי תרי - מותר לכתחילה בסנדל דנפקי ביה בי תרי - that it's permissible is speaking of a case where the knots need to constantly be adjusted because the sandals are shared by two people - as אבי רב יהודה who shared his sandals with his child.

1 קושרת אשה מפתח חלוקה וחוטי סבכה
 Since they are only temporary knots...

מפתח חלוקה
 Even in a case...
Two knots on her shirt
 & she can remove the shirt by just untying one of them

מהו דתימא חדא מינייהו בטולי מבטיל
 Which would make it a קשר של קיימא
 קא ממעין

חוטי סבכה
 A ladies hat that is tied loose
 She may tie it
 ...we are not concerned that it will become a permanent knot

2 The Mishnah also allowed רצועות מנעל וסנדל

The Mishnah also allowed

תני חדא חייב חטאת **ותניא אידך פטור אבל אסור** **ותניא אידך מותר לכתחילה**

No Contradiction!

SHOES

בדאושכפי Tied their shoes tightly	בדרבנן Tied pretty loosely	בדני מחווא Meant to be permanent
---	--------------------------------------	--

SANDALS

בדטייעי דקטרי אושכפי Were made to last	בדחומרתא דקטרי אינהו Only lasted for a week or so	בסנדל דנפקי ביה בי תרי The knots need to constantly be adjusted
--	---	---

3 The gemora continues;
 רבי ירמיה הוה קאזיל בתריה דר' אבהו בכרמלית איפסיק רצועה דסנדליה - רבי ירמיה was walking with אבהו in a כרמלית and the strap of his sandals snapped.
 רבי אבהו did not consider the sandal מוקצה and permitted רבי ירמיה to wear them by using a wet reed. However in a similar story where the strap of רבי אבהו's sandal snapped in the חצר of רב יוסף DID NOT allow רבי אבהו to touch them because he considered the sandal to now be מוקצה - just like any כלי that breaks on Shabbos.
 The גמרא explains that everybody agrees it should be מוקצה, however לא מנטר -
 In the case of רבי ירמיה it was allowed because it took place in a כרמלית where the sandal is not protected, and we waive the איסור מוקצה to save the owner from losing his sandal.
 הכא מינטר -
 Here in רבי אבהו's case it was not allowed because it happened in a courtyard - which is a protected place.

3 רבי ירמיה הוה קאזיל בתריה דר' אבהו בכרמלית
איפסיק רצועה דסנדליה

<p>אב"י</p> <p>The strap of his sandals snapped</p> <p>~~X~~</p> <p>רב יוסף</p> <p>DID NOT allow אב"י to touch them</p> <p>הכא מנטר Courtyard</p>	<p>רבי ירמיה</p> <p>The strap of his sandals snapped</p> <p>רבי אבהו</p> <p>Permitted him to wear it by using a wet reed</p> <p>התם לא מנטר כרמלית</p>
--	--

4 The גמרא points out that even though a sandal with a broken outer strap is usable by switching it to the other foot, רבי יוחנן holds like רבי יהודה that the sandal is considered מוקצה.
 Although we will later bring a statement that רבי יוחנן does not hold like רבי יהודה, we conclude רבי יוחנן what מחלוקת אמוראים - it is a אמוראי ניהו ואליבא דר' יוחנן held.

4 *Even though...*
Sandal with a broken outer strap is usable by switching it to the other foot

רב יוחנן ← רבי יהודה

Sandal is considered מוקצה

אמוראי ניהו ואליבא דר' יוחנן

5 תניא סנדל שנפסקו שתי אוניו -
 If both the inner and outer straps of a sandal snap, if it was previously טמא - it is now טהור, because the sandal loses its status of a כלי.
 If only one side snapped - the Chachomim hold that it still טמא because it can still be worn on the other foot, however Rav Yehuda holds that if the outside strap snapped then it loses its status as a sandal and is now טהור. But if only the inside strap broke it retains its טומאה, because it still has the status of a כלי.

ר' יוחנן points out that just like רבי יהודה no longer considers it a sandal with respect to the הלכות of טומאה, it will also not be considered a כלי with respect to שבת and would be מוקצה. The גמרא concludes that וכן לחליצה it will not be considered a shoe anymore, and cannot be used for חליצה.

Although ר' יוחנן generally paskens like a סתם משנה and we have a סתם משנה that implies that if only the outer strap broke it is still considered a כלי and would be טמא and not מוקצה, that סתם משנה must be speaking about a sandal that had at least two outer straps and two inner straps to begin with.

5 תניא סנדל שנפסקו שתי אוניו

חכמים

BOTH snap
טהור
 It loses its status of a כלי

ONE snapped
טמא
 It can be worn on the other foot

רב יהודה

OUTSIDE snapped
טהור
 It loses its status of a כלי

INSIDE snapped
טמא
 It still has the status of a כלי

רב יוחנן → **סתם משנה**
 Outer strap broke, it is still considered a כלי
 must be speaking.

כך לענין שבת מוקצה וכן לחליצה
 It will not be considered a shoe

6 תנן התם כל כלי בעלי בתים שיעורן כרמונים -
 The Mishnah says that כלי בעלי בתים - a privately owned pot loses its טומאה if it developed a hole large enough for a pomegranate to fall out of it.
 בעי חזקיה ניקב כמוציא זית וסתמו וחזר וניקב כמוציא זית וסתמו - חזקיה asks about a כלי that keeps developing smaller holes which are immediately patched, but the combination of all those holes equal or exceed the size of a pomegranate. Would this כלי also lose its טומאה status?
 answers this question based on the סתם משנה that if a sandal's strap broke and was repaired, and then the second strap broke and was repaired, the sandal loses its טומאה status since both straps had broken at some point - because we say - פנים חדשות באו לכאן - the sandal is an entirely remade כלי with a new status. Similarly, the כלי that went through several minor repairs to the point that much of it is new, would be considered פנים חדשות באו לכאן, a new כלי without any of the old טומאה.

6 תנן התם כל כלי בעלי בתים שיעורן כרמונים

בעי חזקיה ניקב כמוציא זית וסתמו וחזר וניקב כמוציא זית וסתמו...

אמר ליה רבי יוחנן רבי שנית לנו → **פנים חדשות באו לכאן**

7

ר' יוחנן was so impressed by קרי עליה לית דין בר אינש - חזקיה answer that he gave him a great compliment - that he is not human - Rashi adds - אלא מלאך - but an angel. OR איכא דאמרי כגון דין בר אינש - he is the epitome of a human being. This corresponds to the general attitude that we have toward great people of earlier generations when we say אם ראשונים בני מלאכים אנו בני אנשים ואם ראשונים בני אנשים אנו כחמרים -

If earlier generations were sons of angels we are sons of men, if they were sons of men we are like donkeys - ולא כחמורו של ר' חנינא בן דוסא ושל ר' פנחס בן יאיר אלא כשאר חמורים -

And not even like the donkeys of those great Tzadikim, but like ordinary donkeys.

7

קרי עליה
אית דין בר אינש

רש"י

אלא מלאך

איכא דאמרי

כגון דין בר אינש

אם ראשונים

בני מלאכים

אנו

בני אנשים

ואם ראשונים

בני אנשים

אנו

כחמרים

ולא כחמורו של
ר' חנינא בן דוסא
ושל ר' פנחס בן יאיר
אלא כשאר חמורים